

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 147 | 10-16 Nisan 2023

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 34 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

14 Nisan: Yeni yayımlanan raporlarda en az dokuz siyasi mahkumun keyfi sebeplerle şartlı tahliye hakkından mahrum bırakıldığı, söz konusu mahkumların bazısının 30 yıldır cezaevinde olduğu belirtildi.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

11 Nisan: Şanlıurfa'da güneş enerjisi santrali inşaatına karşı düzenlenen gösteriye müdahale eden jandarma güçleri üç kişiyi gözaltına aldı.

11 Nisan: İzmir'deki bir mahkeme Dünya Kadınlar Günü vesilesiyle broşür dağıttığı için yargılanan 18 yaşındaki bir kişinin beraatına hükmetti.

11 Nisan: Anayasa Mahkemesi, 2013 yılındaki bir gösteri sırasında polis tarafından ateşlenen biber gazı kovani kafasına isabet eden bir kadına tazminat ödenmesine hükmetti.

14 Nisan: Hakkari'de polis bir gösteriye katılımları nedeniyle 15 kişiyi gözaltına aldı.

15 Nisan: İstanbul'da zorla kaybedilmelerle ilgili olarak düzenlenen gösteriye müdahale eden polis 12 aktivisti gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

10 Nisan: İstanbul savcıları 2017 yılında attığı bir tweet nedeniyle gazeteci Cengiz Çandar hakkında hapis cezası talep etti.

11 Nisan: Bursa'da polis, süpermarketlerde ürünlerin üzerine siyasi içerikli etiket yapıştırdığı gerekçesiyle bir muhalefet partisi üyesini gözaltına aldı.

11 Nisan: Tekirdağ'da polis, Mart ayındaki Nevruz kutlamaları sırasında atılan sloganlar ve taşınan atkılar nedeniyle 10 kişiyi gözaltına aldı.

11 Nisan: İzmir savcıları, bir resim çalışmasında cumhurbaşkanına hakaret ettiği gerekçesiyle görsel sanatçı

Berkay Kahveciođlu hakkında dört yıla kadar hapis cezası talep etti.

11 Nisan: İstanbul'daki bir mahkeme, cumhurbaşkanı ve oğlu tarafından devlet kanalı TRT üzerinde yakın kontrol uygulandığı iddialarına ilişkin iki haber ile bir tweete erişim engeli getirdi.

11 Nisan: Ankara'daki bir mahkeme, sosyal medya paylaşımları ve bir etkinlikte yaptığı konuşma nedeniyle terör örgütü propagandası yapma suçlamasıyla yargılanan sivil toplum kuruluşu yöneticisi Gani Kaplan'ın beraatına hükmetti.

12 Nisan: Basında yer alan haberlerde 2022 yılında cumhurbaşkanına hakaret suçlamasıyla savcılar tarafından 7.600 soruşturma başlatıldığı duyuruldu.

13 Nisan: İstanbul'daki bir mahkeme, sosyal medyada terör örgütü propagandası yaptığı suçlamasıyla müzisyen Ali Baran'ı 2 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum etti.

13 Nisan: Antalya'da polis, Mart ayındaki Nevruz kutlamalarında attıkları sloganlar nedeniyle dört kişiyi gözaltına aldı.

13 Nisan: İstanbul'daki bir mahkeme, cumhurbaşkanına hakaret ettiği suçlamasıyla yargılanan gazeteci Levent Gültekin'in beraatına hükmetti.

14 Nisan: İstanbul'daki bir mahkeme, köşe yazısında devleti aşığıladığı suçlamasıyla gazeteci Merdan Yanardağı'ı 7 ay 15 gün hapis cezasına mahkum etti.

14 Nisan: Antalya'da polis, Kürt gazeteci Dilan Akyol'u terörizm suçlamasıyla gözaltına aldı.

14 Nisan: İstanbul'daki bir mahkeme, hükümete yakın gazeteci Hilal Kaplan hakkında iddialar içeren en az üç habere erişim engeli getirdi.

14 Nisan: Ankara'daki bir mahkeme, tutuklu Kürt siyasetçi Selahattin Demirtaş tarafından kaleme alınan bir kitabın tanıtıldığı program nedeniyle Halk TV'ye verilen para ve yayın durdurma cezasına ilişkin olarak yürütmenin durdurulmasına hükmetti.

15 Nisan: İstanbul'da polis, sosyal medya paylaşımları nedeniyle insan hakları savunucusu Eren Keskin'i gözaltına aldı.

15 Nisan: Mardin savcıları, yayımladığı bir haber nedeniyle Kürt gazeteci Ahmet Kanbal hakkında soruşturma başlattı. Kanbal soruşturma kapsamında polis tarafından ifadeye çağırıldı.

16 Nisan: Ankara'daki bir mahkeme, hükümete yakın bir işadammın adının karıştığı çocuk istismarı iddialarına ilişkin iki habere erişim engeli getirdi.

YARGI BAđIMSIZLIđI VE HUKUK DEVLETİ

11 Nisan: Hukuk fakültesinden yakın zamanda mezun olan dokuz avukat, Gülen hareketi bağlantısı suçlamasıyla gözaltına alındı. Operasyonun talimatı İstanbul savcıları tarafından verildi.

KÜRT AZINLIK

11 Nisan: Mersin'deki bir mahkeme, 2020 yılında güvenlik güçleri tarafından askeri helikopterden atıldığı ve işkenceye uğradığı iddia edilen Kürt köylü Osman Şiban'a terörizm suçlamasıyla 7.5 yıl hapis cezası verdi.

11 Nisan: Tekirdağ'da polis, Mart ayındaki Nevruz kutlamaları sırasında atılan sloganlar ve taşınan atıklar nedeniyle 10 kişiyi gözaltına aldı.

13 Nisan: Antalya'da polis, Mart ayındaki Nevruz kutlamalarında attıkları sloganlar nedeniyle dört kişiyi gözaltına aldı.

14 Nisan: Antalya'da polis, Kürt gazeteci Dilan Akyol'u terörizm suçlamasıyla gözaltına aldı.

14 Nisan: Ankara'daki bir mahkeme, tutuklu Kürt siyasetçi Selahattin Demirtaş tarafından kaleme alınan bir kitabın tanıtıldığı program nedeniyle Halk TV'ye verilen para ve yayın durdurma cezasına ilişkin olarak yürütmenin durdurulmasına hükmetti.

15 Nisan: Mardin savcıları, yayımladığı bir haber nedeniyle Kürt gazeteci Ahmet Kanbal hakkında soruşturma başlattı. Kanbal soruşturma kapsamında polis tarafından ifadeye çağırıldı.

CEZAEVİ KOŞULLARI

10 Nisan: İzmir'deki bir cezaevinde Ufuk Akçekaya adlı mahkum hayatını kaybetti. Resmi makamlar ölüm sebebini intihar olarak duyurdu.

13 Nisan: Ağrı'daki bir cezaevinde siyasi mahkumların açık görüş haklarının kısıtlandığı, söz konusu mahkumları görüntülü arama imkanından yararlandırılmadığı, cezaevindeki mahkumlara kalitesiz yemekler verildiği ve sıcak suya erişimin kısıtlı olduğu duyuruldu. Cezaevi yönetiminin ayrıca mahkumların kitaplarına ve yazı çalışmalarına el koyduyu duyuruldu.

14 Nisan: Adana'daki bir cezaevinde ağız içi aramayı reddeden mahkumların hastane sevklerinin yapılmadığı duyuruldu.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

10 Nisan: Osmaniye'de polis tartıştığı Ganivar Eye adlı bir kişiye fiziksel saldırıda bulundu.

11 Nisan: Şırnak'ta polis ev baskını sırasında Faruk İverendi adlı bir kişiye fiziksel saldırıda bulundu.

11 Nisan: Ankara'daki bir cezaevinde Hüseyin Karaoğlan adlı mahkumun tek kişilik hücrede tutulduğu, kendisine televizyon veya radyo verilmediği duyuruldu.

11 Nisan: Mersin'deki bir mahkeme, 2020 yılında güvenlik güçleri tarafından askeri helikopterden atıldığı ve işkenceye uğradığı iddia edilen Kürt köylü Osman Şiban'a terörizm suçlamasıyla 7.5 yıl hapis cezası verdi.

14 Nisan: Adana'daki bir cezaevinde gardiyanlar Hacı Alağaç isimli mahkuma fiziksel saldırıda bulundu.

14 Nisan: Ağrı'daki bir cezaevinde siyasi mahkum Alpaslan Kuytul'un tek kişilik hücrede tutulduğu, diğer mahkumlarla sosyal ve sportif temasının kesildiği duyuruldu. Dini cemaat lideri olan Kuytul, hükümete yönelik güçlü eleştirilerinin ardından tutuklanmıştı.